

Аннотация. Тарасенкова Н.А., Коломиец О.М. О конкурсе "Геометрия вокруг нас" и его отдельные результаты. *Описаны результаты конкурса для учащихся по геометрии, организованного кафедрой математики и методики обучения математике Черкасского национального университета.*

Ключевые слова: *А. Ф. Семенович, обучение геометрии в школе, конкурс творческих работ учащихся.*

Summary. Tarasenkova N., Kolomiyets O. About the competition "Geometry around us" and its results. *The results of the competition for students on geometry, organized by the Department of Mathematics and Methods of Mathematics Teaching at Cherkasy National University, are described.*

Key words: *A. Semenovich, the geometry training at school, schoolchildren's creative competition.*

О.В. Тітова

*аспірантка кафедри математички і теорії та методики навчання математики
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна
titovanikol@ukr.net*

*Науковий керівник – Швець В.О.,
кандидат педагогічних наук, професор*

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

Важливим завданням сучасної системи освіти є формування в учнів УНД «універсальних навчальних дій», які будуть забезпечувати можливість кожному учневі самостійно здійснювати навчальну діяльність, ставити цілі та знаходити шляхи до їх реалізації.

Діти з особливими потребами складають велику і різноманітну групу за видами порушень здоров'я. Це та категорія дітей, стан здоров'я якої є перешкодою для засвоєння звичайної навчальної програми в повному об'ємі.[1]

На першому етапі у дітей 5-6 класів (вік 10-12 років), потрібно сформувати інтерес до вивчення математики. Вчитель має проявити свій творчий потенціал і створити для якісного навчання відповідні умови, дидактичні матеріали, за якими діти з особливими потребами будуть навчатися.

Можна виділити наступні принципи організації навчання:

- створити атмосферу, яка буде сприяти зацікавленості учнів для вивчення певної теми;
- використовувати дидактичні матеріали, за допомогою яких учні вибирають самі найбільш доступну форму роботи;
- оцінювати знання учнів та виконані ними завдання, не лише за кінцевим результатом, а й за старанністю під час їх виконання;
- створення умов для природнього самовираження учнів.[2]

Робота з дітьми з особливими потребами передбачає організацію активної діяльності самих учнів. Для такої активності необхідне спеціальне налаштування кожного учня на сприйняття теоретичного матеріалу та розв'язування задач. Розвиток пізнавальної діяльності дітей з особливими потребами повинен реалізовуватись за рахунок доступності навчального матеріалу, а також «ефекту новизни». На уроках доцільно використовувати інформаційно-комунікаційні технології, наочність. Це буде сприяти кращому запам'ятовуванню вивченого.[1]

Під час підготовки презентацій до уроку, потрібно створити певну систему, за якою учні повторять узагальнюють вивчений матеріал. Повідомлення потрібно розбити на частини, кожна з яких буде представлена на окремому слайді.

Такі уроки активізують учнів, їх пам'ять, увагу і т. п. Проте пізнавальний інтерес до вивчення матеріалу не можна весь час підтримувати за рахунок презентацій.

Саме на уроках математики в учнів з особливими потребами розвиваються предметні комунікативні компетенції за рахунок:

- обговорення розв'язання задач;
- аргументування способів та етапів розв'язання;
- обговорення висновків які учні роблять самостійно та з допомогою вчителя;
- доцільності використання математичної мови та символіки;
- створення самостійно або з вчителем опорних конспектів, алгоритмів для розв'язання задач;
- поєднання усного та письмового розв'язування прикладів і задач.[3]

Власний досвід показав, щоб залучити до спільної роботи весь клас разом з учнями з особливими потребами доцільно використовувати ігрові форми. Для цього доречно використовувати індивідуальні та групові завдання. При *індивідуальній формі роботи* кожен учень отримує завдання, виконує письмово, а потім іде колективно обговорення відповіді, яка буде записана на дошці вчителем. *Групова форма роботи* ефективна під час вивчення нового матеріалу. При цьому кожна група отримує завдання, опрацьовує матеріал, а потім один з її представників повідомляє той матеріал який вони опрацьовали для інших. Такі повідомлення робить кожна група. Це сприяє розвитку вмінь учнів знаходити відповіді на поставлені запитання, виділять головне, безбоязно повідомляти результати перед всім класом.

У процесі проведення гри на уроці повинен наступити її кінець, увінчаний розв'язанням конкретного завдання. Кожному учневі з особливими потребами потрібна моральна підтримка з сторони вчителя, щоб він активно включався в колективну роботу. Особливо важливо правильно провести оцінювання після проведення гри. Воно повинно бути відкритим, аргументованим, доброзичливим, надихати учня на наступні досягнення.

Важливо пам'ятати, що ігрові форми на уроках математики, повинні мати певну міру, щоб учні не асоціювали навчання лише з грою.

Після таких уроків в учнів формується уявлення про математику, як про предмет, де можна виразити свою думку, задати питання, самостійно знайти розв'язок задачі та можливість пояснити іншим; формується математичне мислення, змога робити логічні, змістовні висновки.

Отже, використання описаних вище уроків допомагає оптимізувати навчальний процес, зробити його продуктивним, а також ефективним для розвитку дітей з особливими потребами.

Література

1. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. – Київ: ТОВ «Агентство «Україна»», 2019. – 300с.
2. Образование детей с ограниченными возможностями здоровья: инновационные модели и технологии : сб. материалов Всеросс. науч.- практ. конф. 27 марта 2014 г. В 2 ч. Ч. 1/ под общ. ред. С. В. Соловьевой ; ГАОУ ДПО СО «Институт развития образования», Кафедра методологии и методики образования детей с ограниченными возможностями здоровья и детей, оставшихся без попечения родителей. – Екатеринбург : ГАОУ ДПО СО ИРО, 2014. – 542 с.
3. Староверова М.С. (ред.) Инклюзивное образование. Настольная книга педагога, работающего с детьми с ОВЗ. Методическое пособие. — М.: Владос, 2011.- 167 с.

Анотація. Тітова О.В. Методика навчання математики учнів 5-6 класів в умовах інклюзії. У тезах подається стисла характеристика методики навчання математики учнів 5-6 класів в умовах інклюзії. Розглянуто один з ефективних методів навчання математики дітей з особливими потребами. Коротко розкрито переваги використання ігрового методу, та як він впливає на дітей з особливими потребами.

Ключові слова: універсальні навчальні дії, індивідуальна та групова робота, метод «новизни».

Аннотация. Титова О.В. Методика обучения математике учащихся 5-6 классов в условиях инклюзии. В тезисах подается краткая характеристика методики обучения математике учащихся 5-6 классов в условиях инклюзии. Рассмотрен один из эффективных методов обучения математике детей с особыми потребностями. Кратко раскрыты преимущества использования игрового метода, и как он влияет на детей с особыми потребностями.

Ключевые слова: универсальные учебные действия, индивидуальная и групповая работа, метод «новизны».

Summary. Titova O. Methods of teaching mathematics of pupils of 5-6 classes in the conditions of inclusion. Theses provide a brief description of the methods of teaching mathematics to students in grades 5-6 in inclusion. One of the effective methods of teaching mathematics of children with special needs is considered. The advantages of using the play method and how it affects children with special needs are briefly explained.

Key words: universal educational actions, individual and group work, the "novelty" method.

Л.Г. Філон

кандидат педагогічних наук, доцент

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна
lidiafilon@ukr.net

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ НА ПРОФІЛЬНОМУ РІВНІ

Компетентнісний підхід, який становить основу сучасної освіти, зорієнтовує навчальний процес на формування компетентнісної особистості, здатної вирішувати життєві проблеми, самостійно здобувати знання впродовж життя, застосовувати їх як у професійній діяльності, так і для розв'язання життєво важливих завдань. Це зумовлює і нові підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, спрямованої на розвиток ініціативності, формування творчого мислення, готовності до самовдосконалення.

Реалізації окреслених завдань підпорядкована і профільна математична освіта

Пріоритетними напрямками профільної математичної освіти є формування ключових компетентностей; розвиток творчої самостійності, дослідницьких умінь і навичок, що забезпечать випускнику школи можливість успішно реалізуватися. Мета навчання математики на профільному рівні, як зазначено у програмі [1], полягає у забезпеченні свідомого і міцного оволодіння системою математичних знань, навичок і умінь, які потрібні у повсякденному житті і майбутній трудовій